

MOTORTORPEDBÅTEN T38 VÄNNER

T38 Information

Maj 2022

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Ahoj!

Bråda dagar är det i MTB-hallen och vi lägger in extra arbetsdagar.

Vi jobbar bland annat med de tre bärlagerna som nu är på plats. Mellanaxlar och propellrar skall även monteras. Vi passar på att byta ut våra startluftkärl, då de gamla har fallit för åldersstreck och kan nu tjänstgöra som maracas. På däck får man se upp var man sätter sina händer och fötter, då det målas flitigt. T38 skall i sitt rätta element i år och ni skall få åka er medlemstur plus vi skall fira Marinen 500 år.

Skriv upp datumet 13 augusti! För då händer det i Karlskrona. Marinbasen öppnar sina grindar för Marindag (glöm inte personbevis, då det krävs) och T38 kommer att köra sin medlemsdag från Marinmuseet. Har ni någon bekant som inte är medlem så tag med er vän, vi löser det på plats.

Det skall bli trevligt att få se era glada leenden i sommar igen, då vi går upp på steget.

Vi ses ombord! Välkomna!

Peter

Läs mer om medlemsdagen den 13 augusti på sidan 2!

Foto: Lars Nilsson

Foto: Jens-Olof Lindh 2007

MEDLEMSAVGIFT 2022

Med detta informationsblad bifogas en påminnelse om förnyelse av medlemsavgiften till de medlemmar som inte redan har gjort detta. Avgiften skall vara inbetald **senast den 1 juli!**

MOTORTORPEDBÅTEN T38 VÄNNER

Marinmuseum

Box 48

371 21 Karlskrona

Plusgiro 123 49 52-8, Swish 123 258 90 34

Ordförande: Peter Standert Ståhlbrand 070-509 55 45, ordforande@t38.se

Medlemsinformation: Lars Nilsson, 0733-99 85 46, info@t38.se

Hemsida: www.t38.se

MEDLEMSDAG DEN 13 AUGUSTI

I likhet med tidigare år arrangerar T38 Vänner en medlemsdag, denna gång lördagen den 13 augusti med början kl 0900 vid Marinmuseum.

Årets medlemsdag äger rum i samband med firandet av Marinen 500 år i Karlskrona. Det kommer därför att finnas många möjligheter till förströelse vid eventuell väntan på åktur med T38. I Örlogshamnen genomförs en traditionell Marindag mellan kl 1000 och 1600. Observera dock att T38 inte denna gång ligger förtöjd i Örlogshamnen!

Vid medlemsdagen den 13 augusti kommer T38 Vänner att på bryggan bakom Marinmuseum ha ett sekretariat där medlemmarna kan sätta upp sig för åkturer med T38, köpa föreningsartiklar och få övrig aktuell information om T38. Åkturerna genomförs från kl 0930 och pågår därefter resten av dagen. Vid varje tur kan vi ta max 12 medlemmar.

För enskilda och familjemedlemmar som vill medfölja på en åktur med T38 gäller följande:

Mellan kl 0900 och kl 1130 kan ni vid sekretariatet sätta upp er och få en tid för åktur med T38. Ni måste boka en tid för åktur före kl 1130!

Obs att vi inte kan ta emot några ”förhandsbokningar”!

För att få delta vid medlemsdagen och boka åktur skall medlemsavgiften för 2022 vara betald.

Då detta skrivs redan i maj kan det bli ändringar fram till i augusti. I så fall delges det på vår hemsida, www.t38.se, samt med e-post till de medlemmar som anmält sådana.

Välkomna till medlemsdagen!

FARTGALNA BOHEMER OCH SJÖRÖVARE?

Så här skriver Bosse Nyman i introduktionen till Krönika över svenska flottans MTB 1919 - 1978, utgiven 1997 (Motortorpedbåtarna).

Mtb-folket betraktades länge som ett främmande släkte, en samling fartgalna bohemer och sjörövare, som rusade omkring så länge grejorna höll. De ansågs befinna sig fjärran från den militära disciplin, pompa och ståt, skrivna och oskrivna lagar, som sedan urminnes tider reglerat verksamheten ombord på ett kungligt fartyg.

De prydliga officerarna på pansarskeppens välputsade halvdäck uppfattade de brunklädda människorna som något slags marsmänniskor och båtarna som deras ”flygande tefat”, vilkas existens många beklagade och till och med betvivlade.

Det var dock början till utvecklingen mot visserligen små men avancerade stridsfartyg med effektiv vapenutrustning – den lätta ytattack som i dag är flottans ryggrad.

Bild ur Mtb-krönikan

T38 VÄNNER ÅRSMÖTE 17 MARS

Årets årsmöte genomfördes den 17 mars på Marinmuseum. Vid mötet deltog 20 medlemmar. Mötet inleddes av ordförande Peter Standert Stålbrand med parentation för de fyra medlemmar som avlidit under 2021 och hittills under 2022. Till att leda årsmötesförhandlingarna valdes Sven-Åke Assarsson Söderbjörk. Vid genomgång av verksamhetsberättelsen för 2021 kunde konstateras att det ekonomiska resultatet för föreningen inte blivit så bra. Ett underskott på - 28 183 kr redovisades, vilket främst beror på minskat medlemsantal samt större kostnader för underhåll än vanligt. Ekonomin är trots detta god då föreningen har ett tillfredsställande eget kapital. Efter detta beviljades styrelsen ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2021.

Budgeten för 2022 fastställdes och medlemsavgifterna för 2023 beslutades oförändrade.

Val av ordförande och styrelseledamöter, vars mandattid utgick, resulterade i omval av samtliga vilket innebär att styrelsen ser ut som förra året. Även "sittande" revisorer och valberedning omvaldes.

Under övriga frågor meddelade Jan Hagberg att Veteranflottiljens hederstecken, "för förtjänstfullt arbete i Veteranflottiljen" i år skall tilldelas Jens Lindh. Tyvärr kunde Jens inte närvara vid mötet.

Årsmötet beslutade också att "chiefen" Calle Lindell skall utses till hedersmedlem för sina insatser under alla år på T38 sedan 1994.

Efter en kort paus var det dags för årets föreläsning. Andreas Linderöth, som är forskare vid Statens Maritima Museer, höll ett föredrag om introduktionen av torpeder och torpedbåtar i svenska flottan i slutet av 1800-talet och sjöofficerarnas inställning till det nya vapnet.

Därefter intogs en god middag i restaurang Skeppsgossen.

Protokoll från årsmötet finns för medlemmar på medlemsidorna på www.t38.se under dokument.

Lars Nilsson

Foto: Christoffer Persson

T38 VÄNNER STYRELSE 2022

Efter konstituerande styrelsemöte den 4 april fördelades styrelsen enligt följande.

Funktion	Namn	E-post	Tel
Ordförande	Peter Standert Stålbrand	ordforande@t38.se	070-5095545
Vice ordf.	Jens-Olof Lindh	v.ordf@t38.se	073-4342043
Sekreterare	Arne Palm	sekr@t38.se	070-8249191
Kassör	Dick Nilsson	kassor@t38.se	070-9349812
Bitr. kassör	Lars Nilsson	info@t38.se	073-3998546
Ledamot	Calle Lindell		070-8351393
Ledamot	Sven-Åke Assarsson Söderbjörk		070-9831805
Ledamot	Stefan Olovsson		070-6781054

Övriga funktioner

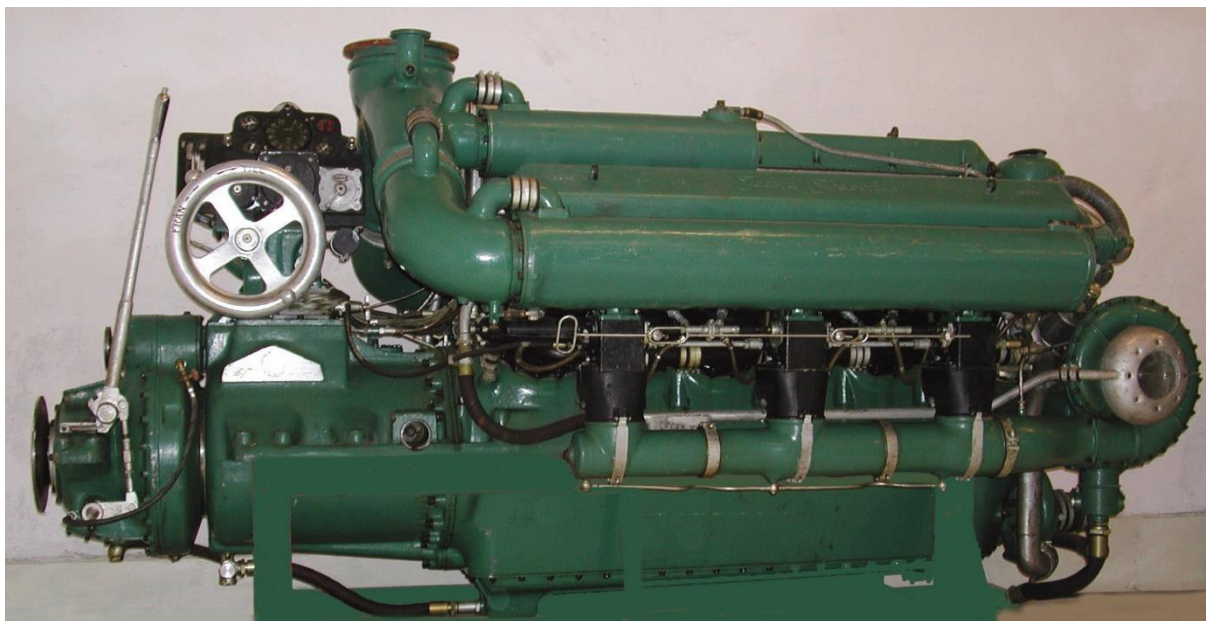
Revisorer Jörgen Persson, Fredrik Åkesson, Björn Lindmar (suppleant)

Valberedning Jan Hagberg, Thomas Chevrell

ISOTTA FRASCHINI 184

Då vi får många frågor om huvudmotorerna på T38, återger vi här en artikel av Jan Hagberg som var införd i föregångaren till detta medlemsblad, "Mtb-Bladet" nr 3-2003.

Två italienare, Cesare Isotta och Oreste Fraschini, började i slutet på 1800-talet att tillverka motorer. Deras motorer fick namnet **Isotta Fraschini, IF**.

I huvudsak tillverkades motorer för bilar, men efter hand utvecklades tillverkningen till att även innefatta flyg- och båtmotorer. Båtmotorerna, som var lätta med hög effekt, var främst intressanta för de mariner som omkring år 1920 börjat utveckla de nya lätta torpedbåtarna. Svenska flottan fick i samband med inköp av italienska mtb erfarenheter av Isotta-motorer och utvecklade tillsammans med italienarna de motorer som kom att bli våra mtb-motorer.

De första motorerna i svenskbyggda mtb, IF 183, lämnade 1150 hk vid 1900 r/min. Efter utvecklande modifieringar av cylindertoppar, kompressorerna m m, fick motorn beteckningen IF 184. IF 184 kom från år 1945 fram till 1975 att vara den motor som användes i våra svenska motortorpedbåtar.

Motorn licenstillverkades under kriget av AB Atlas Diesel, sedermera Atlas Copco, och fick då benämningen "Polar IF 184" och utvecklade 1500 hk vid 2000 r/min. Vikten var 1500 kilo, d v s en hk per kilo! Ett förhållande som slår de flesta bilmotorer även i dag. I slutet av 40-talet upphörde licenstillverkningen och motorer beställdes då åter från Italien. 1952 övertogs tillverkningen av Isottas mtb-motorer av företaget CRM, Costruzione Revisione Motori.

Motorn måste sägas vara långt före sin tid med cylindertoppar, block, avgaslådor m m gjutna i aluminium. Motorn är en W-motor med sex cylindrar i varje cylinderrad. Slagvolymen är 57 liter. Varje cylinder har fyra ventiler, två avgas och två insug, som styrs av överliggande kamaxlar. Avgasventilerna är natriumkylda! Två tändstift får sin gnista från två magnetapparater i likhet med en flygmotor. Motorn är överladdad av två mekaniskt drivna kompressorerna.

Sammanfattning data IF 184

Cylindrar	18, ställda i W-form
Cylinderdiameter	150 mm
Slaglängd	180 mm
Slagvolym	57,25 l
Kompressionsförhållande	6,5 : 1
Max effekt	1500 hk vid 2000 r/m
Vikt	1500 kg